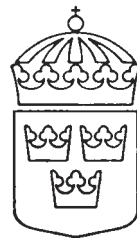

Sveriges internationella överenskommelser

ISSN 1102-3716

Utgiven av Utrikesdepartementet

SÖ 2008: 8

Nr 8

Avtal med Danmark, Finland, Island och Norge om nordisk utbildningsgemenskap på gymnasienivå (teoretiska och yrkesinriktade utbildningar) Stockholm den 3 november 2004

Regeringen beslutade den 7 oktober 2004 att ingå avtalet. Not om svenskt godkännande överlämnades till Finlands regering den 2 februari 2005. Avtalet trädde i kraft den 27 mars 2008.

De på danska, finska, isländska och norska avfattade texterna finns tillgängliga på Utrikesdepartementets enhet för folkrätt, mänskliga rättigheter och traktaträtt (FMR).

Avtal mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om nordisk utbildningsgemenskap på gymnasienivå (teoretiska och yrkesinriktade utbildningar)

Preambel

Regeringarna i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige, nedan kallade parterna,

som i enlighet med artikel 3, punkterna e och g, i överenskommelsen av den 15 mars 1971 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om kulturellt samarbete kommer att

– utöka möjligheterna för studerande och andra hemmahörande i ett nordiskt land att genomgå utbildning och avlägga examen vid de övriga nordiska ländernas utbildningsinstitutioner,

– etablera ömsesidigt erkännande av examina, delexamina och annan dokumentation över genomgången utbildning,

som har ingått avtal den 29 september 1986 om gemensam arbetsmarknad för ämneslärare och lärare i praktisk-estetiska ämnen (gymnasium och yrkesskolor),

som finner att parternas i lag reglerade utbildningar på gymnasienivå i stort sett är likvärdiga,

som arbetar för fortsatt utveckling av rutiner och praxis för erkännande av andra nordiska och övriga europeiska kvalifikationer genom utbyte av erfarenheter med de övriga nordiska länderna och genom iakttagande av de framsteg som görs inom det europeiska samarbetet vad gäller yrkesinriktad utbildning,

som uppfattar detta regionala avtal som en naturlig del av det europeiska samarbete som skall stärka och främja den regionala samhörigheten med respekt för de involverade ländernas kulturella mångfald till gagn för den europeiska integrationen,

som med bestämmelserna i detta avtal önskar respektera och främja Europeiska gemenskapens utbildningspolitiska målsättningar i enlighet med artiklarna 149 och 150 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (EG-fördraget),

som med bestämmelserna i detta avtal önskar respektera och främja de rättigheter som utbildningssökande har enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) (EES-avtalet), i synnerhet dess fjärde artikel och bilagorna V (om fri rörlighet för arbetstagare) och VIII (om etableringsrätten), samt det utbildningspolitiska samarbete som pågår i enlighet med EES-avtalets artikel 78 ff. och protokoll 31 till EES-avtalet,

som med detta avtals bestämmelser om lika regler för tillträde, direkt studiestödsansökan samt utvidgat erkännande av helt eller delvis genomgången utbildning önskar öka den fria rörligheten mellan de nordiska staterna,

har enats om följande:

Artikel 1

Tillträde till utbildningar

Parterna förpliktar sig ömsesidigt att ge utbildningssökande tillträde till sina i lag reglerade teoretiska och yrkesinriktade utbildningar på samma villkor som de egna medborgarna.

Med gymnasieutbildning avses i detta avtal utbildning som bygger på den nioåriga – i Island och Norge tioåriga – grundskolan, och som är inrättad dels för 16–19-åriga – i Island 16–20-åriga – elever, dels för vuxna – häribland de finska studentexamensbaserade, yrkesinriktade linjerna.

Detta avtal gäller inte tillträde till praktikutbildning som baseras på anställning i privata och offentliga verksamheter som ett led i en yrkesinriktad gymnasieutbildning.

Artikel 2

Gratisprincipen

Parterna och deras skolmyndigheter avstår från att kräva ersättning av varandra för den undervisning m.m. som ges till utbildningssökande från andra nordiska länder som följer en i lag reglerad gymnasieutbildning.

Detta avtal är inte till hinder för frivilligt ingångna bilaterala betalningsavtal, häribland avtal mellan utbildningsinstitutioner eller skolmyndigheter, så länge det regelbundet säkerställs att dessa inte utgör ett faktiskt hinder för den fria rörligheten för studerande på gymnasienivå.

Artikel 3

Studiestöd

Utbildningssökandes möjlighet att söka studiestöd för gymnasieutbildning i ett annat nordiskt land regleras av nationella regler.

Artikel 4

Erkännande av genomförd utbildning

Utbildningssökande som har erhållit examensbevis, gesällbrev eller annan form av kvalifikationsbevis som dokumenterar att de har genomgått en i lag reglerad gymnasieutbildning hos en annan part, har rätt att i hemlandet söka till samma fortsatta utbildningar som de kan söka till hos den part hos vilken de genomfört sin gymnasieutbildning.

Artikel 5

Erkännande av delvis genomförd utbildning

Utbildningssökande, som på ett tillfredsställande sätt har genomfört en del av sin gymnasieutbildning hos en av parterna, har rätt att få denna del tillgodoräknad om utbildningen fortsätts hos en annan part, och om det föreligger intyg från den avlämnande utbildningsinstitutionen för den utbildning som genomförts.

Artikel 6

Målsättning rörande erkännande av praktik

Parterna kommer efter förhandling med arbetsmarknadens organisationer att arbeta för att praktikperioder som ingår som en obligatorisk del i en yrkesinriktad gymnasieutbildning, och som genomförts vid en godkänd verksam-

SÖ 2008: 8

het hos annan part än den hos vilken utbildningen i övrigt genomförs, skall godkännas som en del av denna utbildning.

Artikel 7

Informationskyldighet

Parterna förpliktar sig att informera allmänheten och i synnerhet de berörda personerna om möjligheterna till erkännande av yrkesinriktade utbildningar genom en ständig utveckling av innehållet på de respektive webbplatserna för de nationella referenscentren för information om yrkesutbildning (National Reference Points for vocational qualifications (NRP)). Denna information skall vara tillgänglig på myndigheternas webbplatser senast ett år efter det att detta avtal träder i kraft.

Parterna förpliktar sig att som ett led i den allmänna studie- och yrkesvägledningen informera om möjligheterna att genomföra en i lag reglerad gymnasieutbildning helt eller delvis hos annan part i enlighet med detta avtal.

Artikel 8

Tolkning av avtalet

Parterna skall gemensamt följa avtalets tillämpning och vidta de ändringar och göra de tillägg som utvecklingen kan ge anledning till. Med avseende på detta tillsätter Nordiska ministerrådet ett rådgivande utskott som kan ge förslag till ändringar och tillägg till avtalet. Parternas centrala skolmyndigheter kan vidare rådgöra med utskottet om tolkningen av avtalet.

Artikel 9

Ikraftträdande

Avtalet träder i kraft trettio dagar efter den dag då samtliga parter har meddelat det finska utrikesministeriet att de har godkänt avtalet.

För Färöarnas och Grönlands vidkommande träder avtalet i kraft dock först trettio dagar efter det att regeringen i Danmark har underrättat det finska utrikesministeriet om att Färöarnas landsstyre och Grönlands hemstyre har meddelat att avtalet skall ha giltighet för Färöarna och Grönland. För Ålands del träder avtalet i kraft efter det att Ålands lagting givit sitt samtycke därtill.

Det finska utrikesministeriet meddelar de övriga parterna samt Nordiska ministerrådets sekretariat om mottagandet av dessa meddelanden och om tidpunkten för avtalets ikraftträdande.

Detta avtal upphäver överenskommelsen av den 4 mars 1992 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om utbildningsgemenskap på gymnasial nivå.

Artikel 10

Uppsägning

En part kan säga upp avtalet genom skriftligt meddelande härom till det finska utrikesministeriet som meddelar de övriga parterna om mottagandet av meddelandet och dess innehåll.

En uppsägning gäller endast den part som har lämnat in uppsägningen och den träder i kraft sex månader efter den dag då det finska utrikesministeriet mottagit meddelandet om uppsägningen.

Artikel 11

Deponering av avtalet

Originalexemplaret av detta avtal deponeras i det finska utrikesministeriet, som tillställer de övriga parterna bestyrkta kopior härav.

Till bekräftelse härav har undertecknade befullmäktigade ombud undertecknat detta avtal.

Som skedde i Stockholm den 3 november 2004 i ett exemplar på danska, finska, isländska, norska och svenska, vilka samtliga texter har samma giltighet.

Bilaga till det nordiska gymnasieavtalet

Motiv för det nordiska gymnasieavtalet:

EU- och EES-rättens relevans för utbildningsområdet baserar sig på den grundläggande principen om icke-diskriminering på grund av nationalitet. Förbudet mot diskriminering uppnår genom tolkning i rättspraxis ett ständigt vidgat användningsområde, häribland också på utbildningsområdet, där det bland annat har betydelse för regler om studiestöd och studieavgifter.

Det nordiska gymnasieavtalet skall inte ses i motsättning till EU- och EES-rätten, utan snarare i samspel med den. Gymnasieavtalet innebär dock en rad rättigheter som inte följer av EU- och EES-rätten.

Där EU- och EES-rätten ännu inte ger EU- och EES-medborgarna lagstadgad rätt till tillträde till utbildningar på gymnasienivå i andra länder, säkerställer gymnasieavtalet att de nordiska länderna ger utbildningssökande från andra länder tillgång till de teoretiska och yrkesinriktade gymnasieutbildningarna på lika villkor med respektive lands egna medborgare.

Det nordiska gymnasieavtalet innebär också en garanti för att länderna inte kräver ersättning av varandra för utbyte av studerande, vilket skulle kunna utgöra ett direkt hinder för den fria rörligheten för studerande på gymnasienivå i Norden.

Avtalsparterna förpliktar sig vidare att arbeta för att erkänna den utbildning som uppnås genom studier i annat nordiskt land, samt förpliktar sig slutligen även att genomföra en informationskampanj för att främja de studerandes kunskap om och utnyttjande av möjligheten att studera i andra nordiska länder.

Dessa förhållanden nödvändiggör det nordiska gymnasieavtalet.